

**МІЖНАРОДНИЙ
ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА**

Україна, 33027, м. Рівне
вул. академіка Степана Дем'янчука, 4

ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ
І ТЕХНІКИ У ХХІ СТОЛІТТІ

**РОКІВ
30
УСПІХУ**

Міжнародна науково-практична конференція

**ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ
І ТЕХНІКИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

Збірник тез наукових доповідей

**19 жовтня 2023 року
м. Рівне, Україна**

**Міністерство освіти і науки України
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»**

Краківська академія імені Анджея Фрича Моджевського (Польща)
Університет прикладних наук імені Яноша Кодолані (Угорщина)
Великопольська соціально-економічна академія –
Академія прикладних наук (Польща)
Akademia Regum Civiliium – Університет політичних
та соціальних наук (Чехія)
Європейський інститут подальшої освіти (Словаччина)
Університет економіки в Бидгощі (Польща)
Полонійна академія в Ченстохові (Польща)
Університет Бат Спа (Велика Британія)
Університет Томаса Бата (Чехія)

**ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ У
XXI СТОЛІТТІ:**

Збірник тез наукових доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

Частина III

**19 жовтня 2023 року
м. Рівне, Україна**

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»
(Протокол № 2 від 28 вересня 2023 року)*

Організаційний комітет конференції:

Голова організаційного комітету:

Дем'ячук Віталій Анатолійович – доктор юридичних наук, професор, академік ААПН, ректор Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука»

Заступники голови організаційного комітету:

Дем'ячук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, президент Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука»

Мединська Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука»

Члени організаційного комітету:

Гончаров Юрій – доктор економічних наук, професор; **Груба Таміла** – доктор педагогічних наук, професор; **Джунь Йосип** – доктор фізико-математичних наук, професор; **Красовська Ольга** – доктор педагогічних наук, професор; **Демидюк Сергій** – кандидат економічних наук, доцент; **Дем'ячук Тетяна** – кандидат педагогічних наук; **Коваль Вадим** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Микулець Віталій** – кандидат юридичних наук, доцент; **Миронець Ніна** – кандидат історичних наук, доцент; **Золяк Вікторія** – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент; **Пагула Тамара** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Сойко Інна** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Терновик Наталія** – кандидат психологічних наук, доцент; **Хом'як Ольга** – кандидат педагогічних наук, доцент, учений секретар; **Юскович-Жуковська Валентина** – кандидат технічних наук, доцент; **Яницька Олена** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Яроменко Оксана** – кандидат географічних наук, доцент; **Ясіньський Андрій** – кандидат педагогічних наук, доцент (Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука», Україна)

Спісголови організаційного комітету:

Іренеуш Кубіячик – доктор наук, професор, ректор Великопольської суспільно-економічної академії в Сьроді Великопольській – Академії Прикладних Наук (Польща); **Клеменс Будзовський** – доктор наук, професор, ректор Краківської Академії імені Анджея Фрича Моджевського (Польща); **Петер Сабо** – Dr.h.c. PhD, ректор Університету імені Яноша Кодолані (Угорщина); **Ян Гадр** – професор, начальник відділу розвитку європейських проєктів Університету Бат Спа (Велика Британія); **Фліп Сікора** – канцлер Економічного університету в Бидгощі (Польща); **Кшиштоф Сікора** – Почесний консул України в Бидгощі, президент Економічного університету в Бидгощі (Польща); **Олександр Скалій** – професор, директор інституту здоров'я та спорту Економічного університету в Бидгощі (Польща); **Йозеф Затько** – Dr.h.c., mult. Vs. JUDr., PhD, MBA, LL.M., Honor. Prof., президент Європейського інституту подальшої освіти (Словаччина); **Анджей Кринський** – доктор наук, професор, ректор Полонійної академії в Ченстохові (Польща); **Властіміл Віцен** – PhD, LL.M., MBA, ректор Akademia Rerum Civilium, – Університету політичних та соціальних наук (Чехія)

Інноваційні дослідження та перспективи розвитку науки і техніки у XXI столітті: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука» (м. Рівне, 19 жовтня. 2023 року). Рівне, 2023. Ч 3. 228 с.

ISBN

УДК 001(05)

© Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука», 2023

ISBN
DOI

ЗМІСТ

НАПРЯМ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ -----	7
Вокальчук Г. М., Адах Н. А. УКРАЇНСЬКІ НЕОЛОГІЗМИ ДОБИ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ 2014–2023 РОКІВ (ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ) -----	7
Голуб Н. Б. ЖАНРИ МОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ АКТУАЛІЗАЦІЇ ЗНАНЬ І ВМІНЬ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ -----	10
Горошкіна О. М. ОСОБЛИВОСТІ ДОБОРУ МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ -----	11
Гриценко С. П. ЛИТОВСЬКО-УКРАЇНСЬКА ЛЕКСИКОГРАФІЧНА СПІВПРАЦЯ: ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ -----	13
Клименко Ж. В. НЕСПОДІВАНИЙ ЕФЕКТ ШКІЛЬНОГО КУРСУ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ВИКЛИКИ ПЕРЕД НИМ І ШЛЯХ ДО ПЕРЕМОГИ -----	16
Кучеренко І. А. КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОМПОНЕНТИ ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ -----	19
Мамчур Л. І. РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ НА ОСНОВІ ТЕКСТУ -----	22
Мединська Н. М. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОЗНАКОВИХ СЛІВ У ЛОГІЦІ, ФІЛОСОФІЇ ТА ЛІНГВІСТИЦІ -----	24
Плющ М. Я. ПРИСЛІВНИКИ СПОСОБУ ДІЇ ЯК ОЗНАКОВІ СЛОВА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ -----	26
Хом'як І. М. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ДЕРЕСІЯНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ АНТРОПОНІМІВ -----	29
Янковська Ж. О. ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВЕЛІСТИКИ ІРИНИ САВКИ -----	32
Budz I. F., Popovych K. O. GAMING TECHNOLOGIES: A TOOL FOR CULTIVATING COGNITIVE ENGAGEMENT IN ENGLISH LANGUAGE LESSONS -----	35
Hanna Brdyś, Natalia Nisanoglu SOME ASPECTS OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN A LANGUAGE TEACHING PROCESS -----	37
Kochmar D. A., Sheresh D. I. FEATURES OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS' VOCABULARY ENRICHMENT IN ENGLISH LESSONS -----	39
Антончук О. М. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОПИСНОЇ ГРАМОТНОСТІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»	43
Горбач Н. В. МІСЬКИЙ ТЕКСТ РОМАНУ М. ГРИМИЧ «ФРІДА» -----	45
Горошкін І. О. СИСТЕМА ВПРАВ І ЗАВДАНЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ 7-9 КЛАСІВ ГІМНАЗІЇ -----	48
Гричаник Н. І. ШКІЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕПІЧНОГО ТВОРУ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ -----	50
Грубий Л. І. ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ЯК ЛІНГВОДИДАКТИЧНА ПРОБЛЕМА -----	53
Данильчук В. Р., Саприкіна О. П. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ -----	55
Дзюба М. М. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ В МЕЖАХ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» У ТЕХНІЧНИХ ЗВО -----	59
Дудко І. В., Гальона Н. П. УКРАЇНСЬКИЙ МЕЙНСТРИМ У НОВІТНЬОМУ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ: МОВНО-КУЛЬТУРНИЙ І НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ВЕКТОРИ -----	62

Златів Л. М. ОНОВЛЕННЯ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ВИКЛАДАЧА-МОВНИКА ВЗО В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	65
Кирилович О. Ф. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	68
Кириченко Т. О. ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	70
Клейменова Т. В. ПОЕТИКА ЗАГОЛОВКІВ ПОВІСТЕЙ ІВАНА САДОВОГО	72
Конєєва О. О. УЖИВАННЯ В МЕДІАТЕКСТАХ ДІЄСЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ВОРОЖІСТЮ: НА ЗАМІТКУ РЕДАКТОРОВІ	75
Ланкіна В. В. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НАУКОВОМУ ЛІЦЕЇ.....	77
Макарець Ю. С. УКРАЇНСЬКІ ЕРГОНІМИ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ТА МОВНОГО СТАНДАРТУ	80
Мамчур Є. А. РОЗВИТОК СТІЙКОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	83
Ніколаєнко В. М. ГОЛОДОМОР ЯК СУБТЕМА В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ	85
Овдійчук Л. М. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	87
Рибин С. С., Груба Т. Л. РЕАЛІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНО-ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ: ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	90
Саркісова І. А. ЗАРОДЖЕННЯ ЖАНРОВИХ ФОРМ РОЛЬОВОЇ ПОЕЗІЇ В ЗАРУБІЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	92
Скребкова М. А. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	94
Смирнов О. В. РИСИ НЕОКЛАСИЦИЗМУ В ПОЕМІ ІОРІЯ КЛЕНА «ПРОКЛЯТІ РОКИ»	97
Соколовська Г. В. ГРАФІЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ У РОМАНІ Ш. БРОНТЕ «ДЖЕЙН ЕЙР».....	100
Сулима О. П. ВАЛЕНТНІСТЬ ДІЄСЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ ПРИРОДИ В ХУДОЖНЬОМУ ТА ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ СТИЛЯХ	102
Тхорук Р. Л. І. НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ ПРО ГРЕКІВ В УКРАЇНІ: ІМАГОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	104
Фігура С. В. ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА І СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА АНГЛО-ШОТЛАНДСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ.....	107
Шульжук Н. В. НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ДИДАКТИЧНА ТЕКСТОЛОГІЯ» В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ-ФІЛОЛОГА.....	110
Шумейко О. А. РОЛЬ МОВИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СОЦІУМІ	114
НАПРЯМ ЖУРНАЛІСТИКА І РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ	118
Галич В. М. КНИГА МИКОЛИ ТИМОШИКА «МАТЕРИН ЗАПОВІТ У РУШНИКУ 1933-ГО» В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ МЕДІАОСВІТИ.....	118
Ian Gadd, Alina Lavreniuk, Viktoriya Zolyak COLLABORATION OF HEIs OF UKRAINE AND GREAT BRITAIN IN A TIME OF WAR	120
Petar Jandrić, Sarah Hayes PARTICIPATION AND POSITIONALITY IN THE POSTDIGITAL SCIENCE AND EDUCATION RESEARCH COMMUNITY	123
Myroniuk V. M. JOURNALISTIC AND EDITORIAL ACTIVITY OF OSYP MAKOVEI	126
Бабійчук Т. В. РАДІОП'ЕСА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ	129

Боровик Л. А. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ -----	132
ЗА ДОПОМОГОЮ МЕДІАРЕСУРСІВ -----	132
Горчикова А. О., Хитров О.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ГЛЯНЦЕВИХ ВИДАНЬ В ОНЛАЙН СЕРЕДОВИЩІ -----	134
Денискіна Г. О. ІДЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ РОБОТИ ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАКТОРА: МАНІПУЛЯТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОВНИХ ЗАСОБІВ -----	136
Зубарець А. В., Чернявська І. В. ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ЛОНГРІДУ ЯК ТРЕНДОВОЇ ФОРМИ УКРАЇНСЬКИХ ОНЛАЙН-МЕДІА -----	138
Кіріакіді О. Ю. СТРУКТУРА МЕДІАГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ -----	141
Мазаний В. С. ОСОБЛИВОСТІ НОВИН ІНФОРМАЦІЙНОГО АГЕНТСТВА -----	143
Пришляк А. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ФОРМА ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ -----	145
Смусь А. Г. ЖУРНАЛІСТИКА І РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ. ПРИНЦИП ОПЕРАТИВНОСТІ У НОВИННІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ ТА АЛГОРИТМ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ FACEBOOK. КЛЮЧОВІ ДЕФІНІЦІЇ НА ПРИКЛАДІ РІВНЕНСЬКИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ -----	148
<i>НАПРЯМ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ</i> -----	150
Джунь Й. В. НОРМАЛІЗАЦІЯ СПОСТЕРЕЖЕНЬ МЕТОДАМИ НЕКЛАСИЧНОЇ ТЕОРІЇ ПОХИБОК -----	150
Джунь Й. В. ЗАКОН ПОХИБОК ПІРСОНА-ДЖЕФРІСА І ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ПРИ ОБРОБЦІ ЕКСПЕРИМЕНТІВ BIG\DATE -----	152
Колупасв Б. Б. ПОЛІМЕРИ ЯК НОСІЇ ТА ДИНАМІЧНІ СПОЖИВАЧІ КОНФІГУРАЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ -----	154
Рудик А. В., Кустовський О. С. АНАЛІЗ ВИХІДНИХ СИГНАЛІВ ІНЕРЦІАЛЬНОГО ВИМІРЮВАЛЬНОГО МОДУЛЯ INVENSENSE MPU-6050 -----	156
Романюк О. Н., Завальнюк Є. К. РЕАЛІЗАЦІЯ ПАРАЛЕЛІЗМУ ПОТОКІВ КОМАНД І ДАНИХ ГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСОРІВ -----	159
Стефанишин Д. В. Ходневич Я. В. ОБЧИСЛЕННЯ КОЕФІЦІЄНТА ШОРСТКОСТІ ШЕЗІ ЗА ДОПОМОГОЮ БАГАТОШАРОВИХ ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ -----	162
Александров О. В., Кучеренко Ю. Ф., Романюк А. О. ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ ЩОДО СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ -----	164
Ананченко В. В. РОЗУМНЕ МІСТО – КОНЦЕПЦІЯ, МОДЕЛІ, ТЕХНОЛОГІЇ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ -----	167
Базалицький М. Р., Романюк О. Н., Павлович М. В. МЕТОДИ ТА ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ ОБРОБЛЕННЯ ПОЛІГОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ АНІМАЦІЙНИХ ЗОБРАЖЕНЬ -----	171
Возний О. О., Кучеренко Ю. Ф. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ПРИ СТВОРЕННІ ПЕРСПЕКТИВНОГО ОЗБРОЄННЯ І ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ПОВІТРЯНИХ СИЛ -----	174
Грисюк А. В. ПРОБЛЕМАТИКА МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ -----	176
Захарчук М. Д., Романюк О. Н. МЕТОД ПРОЦЕДУРНОГО ТЕКСТУРУВАННЯ -----	178
Кириасюк Є. С., Майданюк В. П. РОЗРОБКА КЛІЄНТСЬКОЇ ЧАСТИНИ АДАПТИВНОЇ ТЕСТУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ З ФОТОКОНТРОЛЕМ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ JAVASCRIPT/TYPESCRIPT ТА ФРЕЙМВОРКУ ANGULAR -----	181
Кічак Б. В., Болбот І. М. ВАЖЛИВІСТЬ ПОШИРЕННЯ СТАНДАРТУ WEB 3.0 ДЛЯ КРАЩОГО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ -----	183

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

УКРАЇНСЬКІ НЕОЛОГІЗМИ ДОБИ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ 2014–2023 РОКІВ (ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ)

Вокальчук Г. М.

*доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української мови
Рівненського державного
гуманітарного університету*

Адах Н. А.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови
Рівненського державного
гуманітарного університету*

Із перших днів повномасштабного вторгнення РФ на територію України усі стали свідками вибуху мовної стихії як емоційної реакції українців на все, пов'язане з російською агресією. У мові засобів масової інформації (ЗМІ), у художніх текстах щоднини з'являються нові слова, що віддзеркалюють суворе сьогодення. Закономірною і виправданою з наукового погляду є потреба зафіксувати й лексикографічно описати ці новотвори, у яких згодом читатиметься історія українського спротиву злу. До цієї справи активно долучитися члени неографічної лабораторії «NEOLEX-Рівне» кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету – викладачі та аспіранти, магістранти і студенти. Молодь із великим ентузіазмом узялася до справи, усвідомлюючи, що створення неологічного словника – це своєрідний філологічний фронт, скромний внесок у спільну скарбницю Перемоги. На сьогодні завершується створення колективного інтелектуального продукту – «Словника українського спротиву» (укладачі – Г. Вокальчук (керівник проекту, відповідальний редактор), Н. Адах, Н. Гаврилюк, С. Вокальчук, І. Слотницька, В. Медведь).

Актуальність заявленого проекту не викликає сумнівів. Сьогодні науковці активно досліджують різні аспекти української мово- і словотворчості. Цій проблематиці присвятили розвідки О. Стишов, С. Гриценко, Т. Кремінь та ін. Спроби саме лексикографічної інтерпретації інновацій представлені у працях Л. Шевченко та Д. Сизонова, А. Нелюби і Є. Редька та ін. Особливої уваги заслуговують фундаментальні дослідження М. Степаненка, де проаналізовано значний за обсягом перифрастичний ресурс української мови у суспільно-політичному дискурсі сьогодення.

До *типології* сучасних словників «Словник українського спротиву» (далі – СУС) належить як різновид словників, що описують сферу мовлення, зокрема фіксують

одиниці, що входять до вокабулярів письменників, а також є результатами лінгвокреативної діяльності мовців, які не є фахівцями в царині мас-медіа та красного письменства. За *призначенням* СУС є довідником, присвяченим описові специфічного лексичного матеріалу, засвідченого в публіцистично-політичному, розмовному й поетичному дискурсі 2014-2023 рр., – лексичних новотворів (далі ЛН). *Метою* СУС є лексикографічний опис частини наявного в українськомовному контенті 2014-2023 рр. специфічного лексичного матеріалу, який досі обирався об'єктом спеціальних лексикографічних досліджень спорадично.

Стосовно *повноти охоплення матеріалу* й відтворення його у словнику СУС диференційним, оскільки його основним завданням був опис конкретної частини лексичного матеріалу, засвідченого в публіцистичних і розмовних текстах, оприлюднених в Інтернет-джерелах (газетах, часописах / листівках / стіннінках), у соціальних мережах «Фейсбук», «Інстаграм», «Twitter / Telegram», «YouTube», «Tіktok» тощо). Реєстр СУС охоплює понад 1000 одиниць. Це вагомий із кількісного погляду, різноманітний за семантикою та стилістичними конотаціями корпус номінативних одиниць, що репрезентують специфіку українського мовомислення і національної картини світу, яка зазнала кардинальних зрушень упродовж років російської агресії. СУС не претендує на вичерпність, оскільки публіцистично-поетично-політична словотворчість українців, зумовлена реаліями війни, триває.

За *складом* СУС є власне лексичним (стійкі сполуки слів не обиралися об'єктом лексикографічного опису). До реєстру СУС вводилися неологічні одиниці різного характеру: 1) авторські ЛН – різновиди okazіональних лексичних утворень, що виникли в процесі індивідуального творчого акту внаслідок зумисного, *свідомого* порушення автором публіцистичного / художнього (поетичного) / розмовного тексту мовної норми (нерідко першоавторство ЛН буває встановити складно, а часто й неможливо); 2) власне мовні неологізми.

Ідентифікацію ЛН з-поміж інших незузальних одиниць (фольклоризмів, просторічної та діалектної лексики) забезпечили такі критерії: 1) *хронологічний* – ЛН функціують у текстах, створених упродовж 2014–2023 рр.; 2) *лексикографічний* – відсутність фіксації ЛН у різножанрових лексикографічних виданнях досліджуваного періоду вважається одним із найважливіших, однак не абсолютних критеріїв ідентифікації неолексеми (із цією метою здійснювалася процедура лексикографічної експертизи); 3) *семантико-дериваційний* – неолексемам притаманна формальна нестандартність, нерідко зумовлена порушенням законів уззального словотвору; інновація може бути утворена і за продуктивною моделлю уззального словотвору, однак із порушенням семантичної сполучуваності компонентів; 4) *експресивно-стилістичний* – новому слову зазвичай властива експресивність і стилістичне забарвлення (до реєстру СУС увійшла вагова частина інновацій із негативною конотацією, що зумовлено прагненням мовців різко засудити реалії війни, насамперед порушення норм міжнародного права, зневагу до загальнолюдських цінностей тощо); 5) *естетичний* – ЛН розглядаються як естетичні знаки українськомовного воєнно-політичного дискурсу; 6) *функційний* – частина ЛН виконує номінативну функцію (напр., назви нових видів зброї), тоді як переважна більшість інновацій виконує експресивно-стилістичну функцію; 7) *контекстуальна*

ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ У XXI СТОЛІТТІ

Збірник тез наукових доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

19 жовтня 2023 р.
м. Рівне

Частина III

Тези наукових доповідей учасників конференції надруковано в авторській редакції.
Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір,
точність наведених фактів, цитат та інших відомостей.

Умовно-друк. арк. 11,75
Тираж 100

Віддруковано з готового оригінал-макета

Редакційно-видавничий центр
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
33027, м. Рівне, вул. ім. академіка Степана Дем'янчука, 4
mail@megu.edu.ua
Технічний редактор: Руслана Грицун